

"Hvad I har gjort..."

"Og kongen vil svare dem: Sandelig siger jeg jer: Alt, hvad I har gjort mod en af disse mine mindste brødre, det har I gjort mod mig" (Matt 25,40).

Hovedtanke

For Jesus er det centrale i praktisk discipelskab indsatsen for at hjælpe de svageste i samfundet.

Introduktion

For mennesker, der følger Jesus, kan forskellige emner være vigtige: at spise sundt, korrekt bibelfortolkning, at være personlig beredt til Jesu genkomst, at værne sin tro mod farer, at undervise andre ...

I centrum for Jesu undervisning står omsorgen for dem, der på grund af samfundets ubarmhjertige "spilleregler", uretfærdighed og vold, sygdom eller selvforskyldte forhold lider nød og er blevet marginaliseret. Det er øverste prioritet for Jesus.

Jesu bemærkninger til dette emne hører vi i dag i lyset af millioner af flygtende mennesker i hele verden, der lever i største nød, og nu leder efter et sted med fred, et personligt perspektiv og lykke. På den anden side bliver hjælpsomheden udnyttet af svindlere. Også i menigheden dukker der her og der mennesker op, der ved hjælp af opdigtede historier prøver på at finde medfølelse for at opnå penge-gaver. Derudover foregår der en diskussion om aldersfattigdom, der forstærker bekymringen for ens egen fremtid.

Dette kan bevirke, at mennesker lytter til Jesu prædiken med blandede følelser og holder sig tilbage, når det drejer sig om at involvere sig personligt i mennesker, der har brug for hjælp.

På den anden side er Jesu krav utvetydigt. Han opfordrer til handling. Hvordan kan vi omsætte det, der var så vigtigt for Jesus? Hvad bør man tænke over, når man ønsker at hjælpe? Hvordan kan man engagere sig effektivt?

Guds kald til medmenneskelighed

3. Mos 19,18
 Sl 72,4.12-13
 Es 1,17

Hvor vigtig er omsorgen for de trængende i Det Gamle Testamente?

Baggrund

Buddet om næstekærlighed står i fokus i 3 Mos 19, som er en del af hellighedsloven (17,1 - 26,46), der handler om at leve et helligt liv over for Gud og sin næste. Det begynder med "... for jeg, Herren jeres Gud, er hellig" (19,2). Versene 11-18 danner grundlaget for samlivet: Man skal kunne stole på hinanden, og ingen må udnytte andre. Buddet om næstekærlighed har rod i den kærlighed, som Gud omfatter sit folk med. Et helligt liv uden omsorg for samfundets trængende findes ikke. Guds vilje er kun opfyldt der, hvor man anerkender den anden som sin næste, inklusive den fremmede (v. 34).

Ifølge Sl 72 skulle kongen være formidleren af den guddommelige retfærdighed. Man forventede af ham, at han kom de fattige og retsløse til undsætning. Fordi dette hyppigt ikke var tilfældet, blev de kritiseret af profeterne, der krævede, at de efterkom deres opgave: at værne om de svage. Salmen, som vist nok blev læst ved tronbestigelsen og årsdagen herfor, blev på den måde en indirekte bøn til Gud om, at han skulle sende den messianske konge, som vil fylde landet med retfærdighed.

Til fordybelse

Når Jesus henvendte sig til samfundets marginaliserede mennesker, gjorde han blot, hvad loven krævede af alle mennesker. Han kom for at opfylde loven, og han gjorde det blandt andet ved, at de fattigste havde hans bevågenhed. I sidste ende kom han som den messianske konge, der er blev set frem til i Sl 72. Da Jesus levede som menneske blandt mennesker, rettede han også sine disciples blik på de mennesker, der har behov for hjælp.

Til eftertanke

"Lad os tage skridt, o Herre, i dit dyrebare navn med mod og fyldt med tro til næstens gavn som i dag således også i morgen."

Salige er de, der...

Matt 5,1-16

Hvordan beskriver Jesus sand retfærdighed?

Baggrund

Bjergprædikenen sammenfatter discipelskabets grundregler. Gennem Jesu ord skal mennesket forstå sig selv på ny og få evnen til at erkende Guds vilje og gøre den, idet man bliver opmærksom på sin næstes behov. På den måde lærer flere mennesker Guds kærlighed at kende. Retfærdigheden vokser – ikke den retfærdighed, som mennesker bliver enige om, men den retfærdighed, som Guds ønsker.

Saligprisningerne gælder for mennesker, der går ind for en bestemt grundholdning og i deres menneskeliv virkeliggør Guds plan og væsen, dvs.: giver afkald på vold, har tillid til Gud, er oprigtige og går ind for fred. Himmeriget hører sådanne til – allerede nu.

Lignelserne om saltet og lyset gør på den ene side disse gerningers nyttige virkning på det menneskelige samfund tydelig, og på den anden side påpeger de det ansvar, som Jesu efterfølgere bærer. Kristne lever ikke i det skjulte. Man lægger mærke til dem og ser, hvad de gør.

Til fordybelse

"Intet andet lys har nogensinde skinnet eller vil nogen sinde skinne på faldne mennesker end det, der udgår fra Kristus. Jesus, Frelseren, er det eneste lys, der oplyser en verden, som ligger i synd. Om Kristus er det skrevet: 'I det var liv, og livet var menneskenes lys.' (Joh 1,4). Det var ved at modtage hans liv, at disciplene kunne blive lysbærere. Kristi liv i sjælen, hans kærlighed åbenbaret i karakteren, ville gøre dem til verdens lys". (Ellen White, *Med Mesteren på Bjerget*, Dansk Bogforlag, s. 45).

Til eftertanke

"Lad os tage skridt, o Herre, i dit dyrebare navn.
Giv os mod og kærlighed i favn,
at vi må leve din sandhed i dag."

... ændrer noget med det gode

Matt 5,38-48
Rom 12,20-21

Hvor vidtrækkende er Jesu forestilling om næstekærlighed?

Hvilket håb er forbundet med det?

Baggrund

Hævn gjaldt dengang for et legitimt svar på uret. Ondt blev gengældt med ondt. Jesus slår hul i hævntænkningen. Disciplen bør hellere frivilligt finde sig i den dobbelte mængde uret og yde det dobbelte af uretmæssige krav end at gengælde ondt med ondt. Fire eksempler, som alle sammen synes paradoksale, gør denne holdning tydelig.

"Med kravet om at elske sin fjende kræves af mennesket en holdningsændring, der strider mod den naturlige fornemmelse. I vers 45 finder vi begrundelsen: Guds hengivenhed til mennesket overskrider kategorier som gode og onde, retfærdige og syndere, troende og vantro. Derfor er kravet til disciplene, at blive som Gud er, at møde alle mennesker, som Gud møder dem, og at give alle en chance, dvs. at være fuldkommen. 'At være fuldkommen' betyder altså at møde alle mennesker og respektere dem, som Gud møder og respekterer dem og at give alle en chance" (*Die Bibel, Einheitsübersetzung mit Kommentar*, Stuttgart 2001, 1212).

Til fordybelse

Jesus lærer at reagere på uret med værdighed og at behandle undertrykkerne bedre, end de har fortjent. Sådan kan det lykkes at modsætte sig et truende tab af menneskelighed. Mens tyrannerne prøver på at udøve deres magt, har troende mennesker friheden til at afgøre, hvordan de reagerer. Ved at handle fredeligt og gavmildt afslører de undertrykkelsens ondskab og den uretfærdighed, der sker i denne verden.

Til eftertanke

"Lad os tage skridt, o Herre, i dit dyrebare navn.
Giv os mod og troen i favn,
at vi med dig må blive mennesker."

... bistår hinanden

Luk 10,25-37

Hvor ender næstekærligheden for Jesus?

Baggrund

En lovkyndig spørger, hvilke gerninger han skal gøre for at få evigt liv. Hans andet spørgsmål, som går ud på ansvarsforflygtigelse, bliver af Jesus besvaret med et konkret eksempel fra dagligdagen, der viser, hvordan sand næstekærlighed ser ud. "En næste for præsten og levitten, ja også for samaritaneren var det menneske, der var blevet mishandlet af røverne, og det på trods af det skel, som national og religiøs fanatisme havde rejst mellem jøder og samaritanere. Men Jesus påpeger med eftertryk at næstekærlighed forlanger at give den, der har behov for hjælp, effektiv hjælp uden først at spørge, hvem han eller hun er" (*Echterbibel, Kommentar zum AT/NT, Würzburg 1967, 70*).

Til fordybelse

Jesus kritiserer dem, der foregiver at tjene Gud, men som ikke eller kun i ringe grad bekymrer sig om andres nød. Jesus gør det klart, at sand tro ikke består af ceremonier eller velformulerede trospunkter, men af engagement for de dårligt stillede og i praktisk hjælp.

Til anvendelse

Viljen til at hjælpe kan være nedsat på grund af negative historier og erfaringer såvel som bekymringen for selv at blive udnyttet af svindlere. Den, der vil give effektiv hjælp, kan gøre det via hjælpeorganisationer, som man har tillid til, og som giver hjælp til selvhjælp. Det er sjældent, at spontane pengegaver er en effektiv hjælp. Ukendte personer bør man forholde sig til med en god portion skepsis og ikke handle overilet. Om nødvendigt bør man indhente råd.

Den, der beslutter sig for at hjælpe andre, bør være klar over, at det ikke altid bliver en succes. Indsatsen kan slå fejl.

... lever ansvarligt

Luk 16,19-31;
12,13-21

Hvad er ligheden mellem den rige mand og den rige bonde?

Hvad synes Jesus, at vi bør overveje?

Baggrund

I Egypten og Palæstina havde Jesu lignelser talrige paralleller. Der optræder to personer, hvis sociale status er yderst forskellig. Den ene lever et liv i luksus, den anden i bitterste nød. Efter døden er rollerne byttet om.

Lazarus ("Gud hjælper") ligger ved den riges port og længes efter at spise sig mæt i affaldet fra de riges bord. Kontrasten til den riges ubarmhertighed kommer tydeligt til udtryk ved, at hundene "medfølende" slikker hans sår.

Den videre handling, der foregår i underverdenen, anvender motiver fra den daværende folketro. Afgørende er: Den rige har forfejlet sit liv. Havde han taget Gud og evigheden i betragtning, havde han heller ikke overset Lazarus. Ikke glæden ved velstanden, men ligegyldigheden over for den svage kommer ham til skade.

Til fordybelse

Såvel bonden som den rige tænker kortsigtet. Først og fremmest tænker de på sig selv. At leve ansvarligt betyder også, at anledninger, der tjener andres vel, der kommer til efter mig, skal udnyttes. En bæredygtig investering til hjælp i livet er uddannelse og at understøtte projekter for børn, unge og studerende o. lign., så de kan komme til at få succes i livet og blive andre til velsignelse.

Til eftertanke

**"Lever du de andre til livet,
så lever du et dobbelt liv"**

(Walter Wanner, *Werkbuch Gleichnisse*, Gießen 1977, 103).

... handler medmenneskeligt

Matt 25,31-46

Howdan beskriver Jesus et discipelskab, der fortjener denne betegnelse?

Baggrund

I Matt 25 illustreres ved hjælp af forskellige lignelser, at Jesu efterfølgeres liv helt skal præges af det kommende rige.

Metaforen om adskillelsen af får og bukke kommer af det forhold, at de om dagen kom på græs sammen, men af hyrderne blev adskilt for natten hhv. at de unge bukke lejlighedsvis blev udsondret til slagting, fordi de kun leverede kød. Får og bukke blev på den måde et billede for de gode eller retfærdige (Es 53,7; Joh 10,27) og de onde eller uretfærdige (3 Mos 16,10).

Den *højre side* stod for nådens side (Sl 16,11), den *venstre side* stod for forbandelsens side.

"Opremsningen af de seks 'barmhjertighedsgerninger' i v. 35-36 skal ikke opfattes som fyldestgørende, men blot illustrere ... Ligesom Gud identificerer sig med mennesker i nød og ensomhed (Ordspr 14,31; 17,5; 19,17), sådan gør Menneskesønnen (v. 31) det samme her som ham, der fuldbyrder Guds dom, og som den, der selv har levet som menneske blandt mennesker og er blevet alles bror (v. 40). Det dobbelte kærlighedsbud (sml. 22,34-40) viser her på chokerende vis sin indre enhed, sin vedvarende aktualitet og hele sin dybde. Hvert menneske, der lider, har netop Menneskesønnens fulde bevågenhed. I Jesu øjne er det helt afgørende, om vi er åbne over for dem, også når de irriterer os og er usympatiske over for os. For ham drejer det sig ikke om en teoretisk verdensforbrødring uden handling bag" (SEB 1450).

Resumé

For Jesus var det ikke muligt at adskille kærligheden til Gud fra kærligheden til de svageste.

Spørgsmål til drøftelse

Udgangspunkt

Hvordan har I det, når I hører opfordringer til at hjælpe de svageste i verden eller i jeres eget land?

Hvilken nød ligger jer særligt på sinde?

Matt 5,14

Hvor har I oplevet, at omsorg og hjælp, som blev givet i Jesu ånd, lettet livet for andre?

Luk 10,31-32

Hvilke indre forhindringer tårner sig op for jer, når I ser verdens store nød?

Rom 12,20-21

Hvilke erfaringer har I gjort i jeres liv med disse vers?

Matt 25,37-40

Hvordan vil I definere ansvarligt og meningsfyldt personligt engagement?

Afslutning

Hvad giver jer mod til at hjælpe?